

Utbildningsinspektion i Knäredsskolan, grundskola F-6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av utbildningsresultaten	2
Bedömning av verksamheten	3
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Knäredsskolan den 9 februari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Knäredsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Knäredsskolan intervjuades rektorn, elever och lärare samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Knäredsskolan	Antal elever
Skolbarnsomsorg	34
Förskoleklass	14
Grundskola	138

Knäredsskolan tillhör organisatoriskt norra distriktet i Laholms kommun. Skolan ligger i samhället Knäred som är beläget cirka två mil öster om kommunens centralort, Laholm. I rektors ansvarsområde ingår Knäredsskolan och två förskolor. Dessa har dock inte besökts av Skolverket.

Knäredsskolan är en F–6 skola där undervisningen bedrivs i förskoleklass och tvåparallella åldersblandade grupper för årskurserna 1–2, 3–4 och 5–6. I lokalerna finns även fritidshemsverksamhet. Skolan, som består av en tegelbyggnad i utkanten av samhället med närhet till naturen, har en inspirerande utemiljö som inbjuder till många olika uteaktiviteter.

Större delen av eleverna åker skolskjuts till skolan.

Efter årskurs 6 fortsätter eleverna sin skolgång i Veinge vid Veingeskolan 7–9.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Knäredsskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att eleverna vid Knäredsskolan ges möjlighet till utveckling och lärande i den riktning som målen för skolformen föreskriver. Eleverna trivs och känner sig trygga. Inspektörerna möter trevliga och hjälpsamma barn och elever som gärna berättar om sin skola och visar inspektörerna till rätta.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör arbeta vidare med att förtydliga kursplanernas mål för eleverna.
- Den systematiska uppföljningen och bedömningen av elevernas kunskapsutveckling bör vidareutvecklas och göras även i andra ämnen än svenska, matematik och engelska.
- Elevernas inflytande bör utvecklas så att de i större omfattning blir delaktiga och får inflytande över sitt lärande.
- Samverkan mellan förskoleklass och skola bör utvecklas.
- Utvecklingssamtalen bör förbättras.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Inspektörerna bedömer att eleverna i Knäredsskolan ges möjlighet till utveckling och lärande i den riktning som målen för skolformen föreskriver. Deras kunskapsutveckling följs fortlöpande upp genom diagnoser och tester m.m. Utifrån de klassrumsobservationer och intervjuer inspektörerna gjort är intrycket att eleverna endast i liten omfattning är medvetna om målen i läroplanen och de nationella kursplanerna. Eleverna kan inte referera till att det finns särskilda kunskapsmål att uppnå i olika ämnen eller att de skall utveckla olika kompetenser som exempelvis att kunna argumentera och reflektera över något de lärt sig. Vid inspektionen kan inte inspektörerna se att målen är tydliggjorda i det dagliga arbetet och att eleverna ges möjlighet att utvärdera och reflektera över sitt lärande. Inspektörerna bedömer att elevernas medvetenhet om målen bör bli bättre.

Resultaten från de nationella ämnesproven för årskurs 5 år 2005 visar att två elever inte har uppnått målen i svenska och matematik. I engelska har en elev inte uppnått målen. Kunskapsuppföljningen är inte systematiserad varför måluppfyllelsen i övriga ämnen inte går att utläsa i den dokumentation som skolan redovisat. Elevernas kunskapsutveckling vid Knäredsskolan kontrolleras enligt lärarna inom ramen för den ordinarie klassrumsundervisningen. Enligt lärarna har de möjlighet att kontinuerligt följa elevernas kunskapsutveckling på detta sätt. Inspektörerna bedömer att den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling bör vidareutvecklas och bedömningar göras även i andra ämnen än svenska, matematik och engelska.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt intentionerna i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) skall elevernas möjlighet till inflytande utvecklas så att eleverna i högre grad, och efter ålder och mognad, får inflytande över sitt lärande. Undervisningen skall bedrivas så att eleverna, genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen, kan utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ansvar. Enligt eleverna har de lite inflytande över vad de skall arbeta med. Lärarna tycker det är svårt att ge eleverna inflytande och de bekräftar att de oftast låter eleverna välja i vilken ordning de skall utföra uppgifter de fått. I flera klasser förekommer tid för eget arbete då de får välja mellan olika uppgifter och göra klart arbeten de inte hunnit med. Inspektörerna

bedömer att elevernas inflytande på skolan kan utvecklas till att de i större omfattning blir delaktiga och får inflytande över sitt lärande.

Skolverket vill uppmärksamma kommunen på att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år.

Vid besöksstillfället hade Knäredsskolan ett handlingsprogram mot kränkande behandling i enlighet med Lpo 94. Programmet behandlar dock inte kränkningar mellan vuxen och elev. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete.

Eleverna deltar i klassråd och elevråd. Eleverna får där arbeta i demokratiska former. De berättar att de får framföra sina åsikter men att det sällan inträffar att elevernas förslag genomförs. Eleverna säger att de känner till skolans trivselregler, men de har inte varit delaktiga i att upprätta eller revidera dem.

Organisation och arbetssätt i undervisningen

Ett syfte med att införa förskoleklassen var att förskolan och grundskolan skulle närma sig varandra. Förskolepedagogikens betoning av barnets eget utforskande, lek, omsorg och skapande skulle få genomslag i skolan.

Enligt lärarna vid Knäredsskolan förekommer sällan samverkan mellan förskoleklassen och skolan. Samverkan sker främst vid övergången från förskoleklass till årskurs 1. Det finns på så sätt inte möjlighet att tillvarata de olika pedagogernas kompetenser. Inspektörerna bedömer att samverkan mellan förskoleklass och skola bör utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Personalen ser fördelar med att arbeta åldersblandat på en liten skola. En fördel är att endast hälften av elevgruppen i klassen förnyas varje år. Eleverna lär sig rutiner och arbetssätt av varandra. Lärarna uppskattar också att ha en kollega, som undervisar samma åldersgrupp av elever, att diskutera undervisningen med. Knäredsskolan deltar i försöket med slopad timplan. Enligt personalen innebär slopad timplan inga stora förändringar när det gäller arbetsformer och arbetssätt. De arbetar på liknande sätt som tidigare och eftersträvar helheter i elevernas arbete.

Knäredsskolan deltar även i ett projekt benämnt *Hälsofrämjande skola*, som bland annat innebär ett medvetet arbete för att alla skall ha en sund livsstil, röra på sig varje dag och lära sig innebörden av gemenskap, normer och empati. Syftet är att stärka hälsofrämjande faktorer så som relationer, rörelse, trivsel, trygghet, delaktighet, arbetsglädje och meningsfullhet. Personal och elever har arrangerat en hälsoslinga som används dagligen. Eleverna har dokumenterat och konstaterat att de vandrat bland annat till Rom, genom att addera allas promenader. Projektet har inneburit ett flertal hälsofrämjande aktiviteter som pausgymnastik, dans, extragympa, massage etc.

Individanpassning och stöd

Skolan har rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Stödet ges, enligt lärarna, till största delen inom klassens ram och ibland enskilt av skolans specialpedagog. Åtgärdsprogram upprättas för de elever som behöver särskilda stödåtgärder. Vid behov finns även möjlighet att få handledning av personal från distriktets elevhälsoteam. Åtgärdsprogrammen upprättas enligt en gemensam mall för kommunen. Se vidare kommunrapport för Laholms kommun.

Utvärdering av lärandet

Med stöd av flera underlag, såsom diagnoser och tester, följs elevernas kunskapsutveckling upp. Sedan hösten 2004 arbetar elever och personal med portfolio. Portfolio ses som ett sätt att följa och dokumentera elevens utveckling. Individuella utvecklingsplaner skall, enligt rektorn, upprättas under året för samtliga elever och diskussioner pågår vid Knäredsskolan om hur dessa planer skall utformas.

Dokumentation av elevernas kunskapsutveckling är ett viktigt redskap för att kunna följa elevernas kunskapsutveckling och för att kunna bedöma när stödinsatser behöver sättas in. Dokumentationen är också en viktig förutsättning för den information som skall ges under utvecklingssamtalet. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framtidsytande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Inspektörerna vill framhålla vikten av att skolan intensifierar sitt arbete med att upprätta dessa planer för varje elev.

Utvecklingssamtal genomförs varje termin. Enligt elever och lärare, diskuteras vid samtalen hur eleven utvecklas och klarar sina uppgifter, men uppgifterna ställs inte alltid i tydlig relation till de kunskapsmål som skall uppnås. Eftersom syftet är att utvecklingssamtal skall grundas på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i såväl läroplanen som kursplanerna bedömer inspektörerna därför att utvecklingssamtalen bör förbättras.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Knäredsskolan beskriver sin verksamhet i en verksamhetsplan, där skolans mål för verksamheten utgår från två prioriterade mål som är gemensamma för alla skolor i kommunen samt två mål som skolan valt att prioritera. Skolans mål är: "Barn och vuxna respekterar varandras olikheter och egenvärde" samt "Barn och ungdomar känner ett ansvar för sitt eget lärande". Inspektörerna bedömer dock att Knäredsskolan saknar en skriftlig kvalitetsredovisning som motsvarar författningens krav. Inspektörerna vill påpeka att varje skola årligen skall upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Ledning och intern kommunikation

Rektorn är nyanställd i kommunen sedan augusti 2005 och säger sig uppleva ett varmt och positivt klimat på skolan. "Alla barn är allas barn" ser rektorn som en realitet vid Knäredsskolan. Personalen framhåller att rektorn hävdar skolans uppdrag enligt styrdokumentet och är lyhörd för personalens åsikter och önskemål.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Modersmålsundervisningen samordnas i kommunen och erbjuds merparten av de elever som har rätt till sådan undervisning. Inspektörerna konstaterar dock att modersmålsundervisning inte erbjuds elever med danska som modersmål. Inspektörerna vill påpeka att eleverna enligt de förutsättningar som anges i grundskoleförordningen är berättigade till modersmålsundervisning.

Enligt grundskoleförordningen skall eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Vid Knäredsskolan genomförs inte elevens val. Inspektörerna konstaterar att samverkan med distriktets 7–9 skola, om elevens val i ett 1–9 perspektiv, inte har skett.

Inspektörernas bedömer att eleverna har tillgång till böcker, skrivmaterial och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning och för att nå de nationella målen. I skolan finns ett integrerat kommunbibliotek som erbjuder eleverna god tillgång till skön- och facklitteratur.

Lokalerna är rymliga och väl anpassade för verksamheten.

Fritidshemmet är öppet från kl. 06.30 till kl. 18.30 för barn mellan 6 och 12 år som är i behov av fritidshemsplats.

Datum	Ort
2006-08-29	Göteborg

Ulla-Britt Norin

Marita Schiller Helander